

SAVARIA ORSZÁGOS TÖRTÉNELEM TANTÁRGYI VERSENY

9. évfolyam számára

2017-2018. TANÉV

MEGYEI FORDULÓ

2018. február 8. 14.00 – 16.00

**Kedves Versenyző! Válaszait olvashatóan írja le!
Hiba esetén egyértelműen - egy áthúzással - javítson!**

a versenyző kódszáma:

1. Oldja meg a feladatokat!

„[...] az árokásás fáradságait és mindazt, ami ezzel együtt jár, szívesen vállalják az áttekinthetőség kedvéért és azért, hogy a tábor alaprajza mindig egységes [...] legyen” (Polübiosz)

a) Kinek a társaságában szerezte tapasztalatait Polübiosz az ókori táborállításról? **Húzza alá** a helyes választ! (1 pont)

Szolón, Julius Caesar, Scipio Africanus, Marcus Antonius

b)-c) **Húzza alá az igaz állítást!** Mi a jellemző a görögök és a rómaiak táborállítására? (2 pont)

- A) A görögök táborveréskor természettől védett helyet választanak.
 B) A görögök táborverés előtt védőárkokat ásnak.
 C) A görögök építészek által tervezett szabályos négyszögek szerint rendezik táborukat.
 D) A rómaiak természettől védett helyet választanak.
 E) A rómaiak az adott helyhez igazítják táboruk kialakítását, ezért nagyon különböző a csapatok elrendezése, a tábor alaprajza.
 F) A római táborok alaprajza mindig egységes és állandó. Ezt az egységes és egyszerű rendszert alkalmazzák mindenütt.

a

b

c

.../ 3

2. Bizonyítsa, hogy a Római Birodalom határvédelmi rendszere tartományonként eltérő volt!

_____

_____

_____

a

b

c

.../ 3

3. Oldja meg a feladatokat!

1. kép

2. kép

a) Nevezze meg az 1. képen látható oszlopfő stílusát! _____

b-e) Milyen építészeti elemek jellemzik az antik görög templomokat? Húzza alá a következő felsorolásból!

kőbábos korlát, támpillér, kupola, timpanon, csúcsív, fríz, rózsablak, oszlopfő, kagylódíszítés, lépcsős alépítmény

f) Mi a neve annak a 2. képen látható templomnak, amelyben nőalakok helyettesítik a ion oszlopfőket?
Keretezze be a helyes választ!

Niké temploma, Erekteion (Eretheion), Parthenon, Vesta templom

a

b

c

d

e

f

.../ 6

4. Írja az állítások betűjelét ahhoz a történelmi személyiséghez, akire az jellemző!

Periklész	Marius	Sulla	Caius Gracchus	Julius Caesar	Augustus	Tiberius	Claudius	Hadrianus	Caracalla

- a) Az ő nevéhez fűződik a 212-ben kiadott Constitutio Antoniniana rendelet, amelyben a birodalom minden szabad polgára megkapta a római polgárjogot.
- b) Proscriptio listát készített politikai ellenfeleiről.
- c) Megkezdte a megerősített határvonal, a limes kiépítését. Ezek közül a leghíresebb Britanniában épült.
- d) Kiépítette a császári hivatalrendszert.
- e) Megszervezte a katonák kiképzését, egységessé tette ruházatukat, fegyverzetüket.
- f) Néptribunusként Karthágó területén újabb coloniákat alapított, hogy földhöz jussanak a római nincstelenek.
- g) Birodalmának természetes határokat tervezett. A határfolyók: Rajna, Duna, Eufrátesz.
- h) Brundisiumban (Kr.e.40) a triumvirek felosztották egymás között a birodalmat.
- i) Javasolta, hogy az itáliai szövetségesek kapjanak római polgárjogot.
- j) Augustus adoptált fiaként külpolitikájában követte a császár elveit; nem hódított, hanem erősítette a védelmet.
- k) Átszervezte a hadsereget. Bevezette a rendszeres kiképzést, egységesítette a fegyverzetet.
- l) Bevezette a napdíjat az esküdtbírók végzett munkáért.
- m) Igyekezett visszaállítani a régi római erkölcsöket, a klasszikus római család értékét, ennek jegyében születtek családjogi és vallási törvényei.
- n) Értékálló aranypénzt veretett.
- o) Az ő uralma idején született meg a hellenizmus.
- p) Tizenötösör választották sztratégosszá.
- q) Politikai hibát követett el, mert nem mérte fel, hogy a nyíltan diktatórikus külsőségek mennyire sértik a köztársasági hagyományok híveit.
- r) Melyik betűjel nem tudta beilleszteni a táblázatba? _____
- s) Kihez kapcsolódik az állítás? _____
- t) Húzza alá annak a történelmi személyiségnek a nevét, aki Hadrianus kortársa volt!

Hérodotosz, Suetonius, Thuküdidész, Cicero

a	b
c	d
e	f
g	h
i	j
k	l
m	n
o	p
q	r
s	t
.../20	

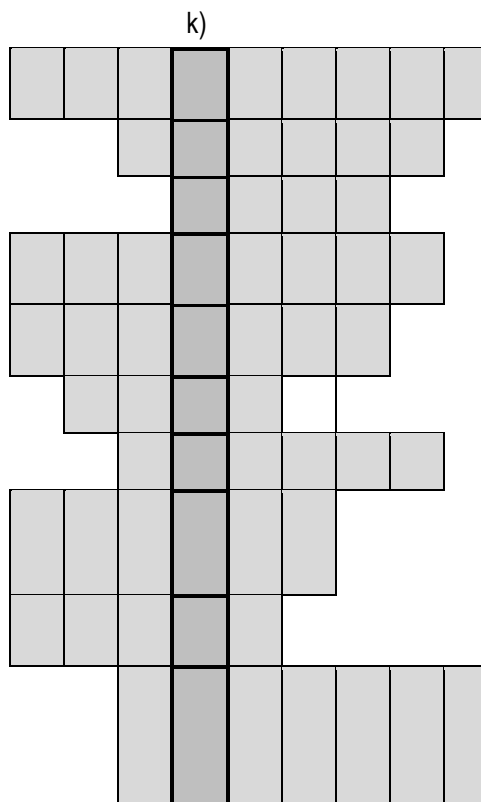
5. Ki mondta vagy mondhatta volna? Írja annak a történelmi személyiségnek a nevét a szöveg előtti vonalra, akire a megállapítások jellemzőek!

- a) _____ : „Bevezettem a cserépszavazást. Új területi alapú felosztást vezettem be Athénban.”
- b) _____ : „Földhöz akartam juttatni a parasztokat és felújítatni a Licinius-féle földtörvényt.”
- c) _____ : „*Felvettem a dominus et deus címet.*”
- d) _____ : „Államvallássá tettem a kereszténységet.”
- e) _____ : „Kancelláriát hoztam létre. Aachenben a Karoling-minuszkulát alkalmaztuk az oklevelek írásakor.”

a	b
c	d
e	
.../ 5	

6. REJTVÉNY: Írja be soronként a meghatározásnak megfelelő megoldásokat!**Írja be soronként a meghatározásnak megfelelő megoldásokat!**

- a) 933-ban itt szenvedtek a magyarok vereséget.
- b) Szerzetesrendek életét szabályozó rend.
- c) Claudiust követően uralkodó kegyetlen római császár.
- d) Római császár. Decebal felett aratott győzelmet. Megszervezte Dácia provinciát.
- e) Júdea királya (Kr.e. 37- Kr.u.4.). Az Újszövetség szerint ő rendelte el a betlehem-i gyermekgyilkosságokat.
- f) Római hadisten.
- g) Géza fejedelem felesége.
- h) A magyar népi hitvilágban ismert természetfeletti erejű személy. A magyar ősvallás 'papja', aki közvetít ég és föld között.
- i) Géza fejedelem testvérének, Mihálynak a fia. I.(Szent) István alkalmatlanná tette őt az uralkodásra.
- j) Géza fejedelem kérésére jön hazánkba. A Pannonhalmán épített bencés kolostor apátja lett. I. István őt küldi II. Szilveszter pápához tárgyalni 999-ben, akitől püspöki címét is megkapja.

k) A rejtvény megoldása: _____

l) A történelmi fogalom értelmezése: _____

m) Kihez kapcsolódik a magyar történelemben? _____

7. Nevezze meg mai és ókori nevén, mely pannóniai városok adhatták volna fel a következő hirdetést?

a) „Látogassa meg városunkban a keleti istenek tiszteletére épített gyönyörű szentélyt!”

b) „Ha szereti a zenét és kikapcsolódni vágyik, csodálatos orgonahangversenyt hallhat nálunk.”

c) „Nálunk gyakorolhatja keresztény vallását a kápolnában.” _____

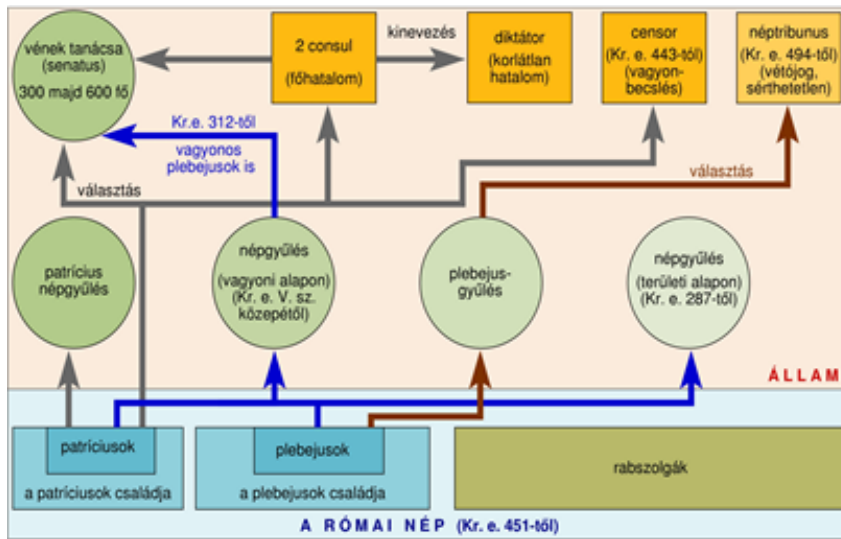

d) Hogyan kapcsolódik a római hitvilághoz a fenti, Sopronban készült kép? _____

a	b
c	d
e	f
g	h
i	j
k	l/m
.../13	

a	b
c	d
.../ 4	

8. Ismeretei és a forrás segítségével válaszoljon a kérdésekre!

a	b
c	d
e	f
.../ 6	

a-b) Húzza alá az a két szót, amely a köztársasági államszervezetre jellemző!

demagógia, trivialitas, quadrivium, collegialitas, despotikus, patriarchális, annualitas

c) Melyik tisztséget szerezte meg a plebs a Szent-hegyre való kivonulás után? _____

d) Szükségállapot idején 6 hónapra korlátlan hatalommal felruházott személy: _____

e-f) Milyen intézkedéssel és mikortól érték el a teljes jogi egyenlőséget a plebejusok?

_____

_____

9. Válaszoljon a következő kérdésre! Koronázási jelvényeink közül egyes tárgyakkal Bertényi Iván szerint nem volt külön-külön szorosán vett szimbolikájuk, de funkciójuk révén bizonyos jelentéstartalom kapcsolódott hozzájuk¹.

Milyen jelentéstartalom kapcsolódik

a) a kardhoz? _____

b) a sarkantyúhoz? _____

c) az országalmához? _____

a	b
c	
.../ 3	

10. Keretezze be azt a három (csak azt a három) településnevet, amelyen áthaladt a Borostyánút!

Ravenna, Emona, Savaria, Püdna, Napoca, Carnuntum, Sopianae, Mursa

a	b
c	
.../ 3	

11. Válaszoljon a kérdésekre!

Melyik keresztény csoport nem fogadja el a következő idézett rendeletet? _____ (a)

„mindenkinek hinnie kell az apostoli hitvallást... az Atyának, Fiúnak és Szentléleknek egységesen isteni voltát...”

Írja a vonalakra! A keresztény vallás szabad gyakorlását engedélyező uralkodó melyik város helyett (b) és milyen néven építtette fel új fővárosát (c)?

_____ (b) _____ (c)

Mikor osztották fel a Birodalmat két részre? _____ (d)

Nevezze meg azt a galliai helyszínt, ahol véres csatában összecsaptak a hunok és a rómaiak germán szövetségeseikkel? _____ (e)

Milyen szerepe volt Geiserich vandál uralkodónak Róma történetében (455)? _____

_____ (f)

Odoaker mikor (g) és melyik uralkodót (h) fosztotta meg a tróntól?

_____ (g) _____ (h)

Mi történt a hatalmi jelvényekkel? _____ (i)

a	b
c	d
e	f
g	h
i	

.../ 9

12. a)-l) Sorolja négy csoportba az összekeveredett szavakat! Indokolja a rendezési elvet!

m) Húzza alá az egyik csoportba se tartozó elemet!

Békás-szoros, Ravenna, Tatár-hágó, 622, Hagia Sophia, arianus, Vereckei-hágó, Medina, gót, Justinianus, Corpus iuris civilis, Augsburg, hidzsra, Ravenna

	1. csoport	2. csoport	3. csoport	4. csoport
Szavak:				
Indoklás:				

a	b
c	d
e	f
g	h
i	j
k	l
m	

.../ 13

13. ESSZÉ:

Mutassa be a források és ismeretei alapján I. (Szent) István állam-és egyházszerző tevékenységét! 12 pont

„A vármegyék és határispánságok a királyi főtisztviselők gazdasági, közigazgatási, bírói és katonai hatóság alá tartozó királyi népeket s az általuk használt, szétszórt fekvésű földeket gazdasági és közigazgatási egységbe foglaló, de földrajzi egységet nem alkotó magángazdasági alakulatok voltak. Ez okozta, hogy a vármegyék és főesperességek közt eredetileg fennálló területi kapcsolat később meglazult. Az egyházigazgatási egységek ugyanis hamarosan zárt területi egységgé alakultak, míg a vármegyék csak a XIII. században lettek földrajzi fogalomká.” (<http://mek.niif.hu/07100/07139/html/0002/0001/0011-187.html> - 2018. 01. 23.)

„Az udvarbirtokok az ország területén szétszórtan feküdtek. Az udvarbirtokok központja egy-egy udvarház volt, ide szolgáltatták be terményeiket a királyi szolgálónépek. Az udvarbirtokokon a szolgarendű földművelők és iparosok mellett fegyveres vitézek is éltek, a helyi ispán jogköre minden itt élő népre kiterjedt. Az ország összes udvamépének közös előljárója a nádorispán (latinul palatinus) volt.”

(<http://tudasbazis.sulinet.hu/hu/tarsadalomtudomanyok/tortenelem/a-kozepkor-tortenele-476-1492/a-magyar-allamalapitas/szent-istvan-allam-es-egyhazszervezo-munkaja> - 2018.01.24.)

	a	b
	c	d
	e	f
	g	h
	i	j
	k	l
	.../12	

